

VENDÉGSZERKESZTŐI ELŐSZÓ AZ „INNOVÁCIÓ ÉS VÁLLALKOZÁS” CÍMŰ TEMATIKUS SZÁMHOZ

Az elmúlt évtizedben az innovációhoz, mint tudományos diszciplínához érintő vagy kapcsolódó kutatások száma és relevanciája az összes gazdaságtudományi területen látványos növekedésnek indult. Az innováció témaköre nem kizárólag önmagában jelentős és egyre népszerűbb kutatási téma, hanem más tudományterületekkel kölcsönhatásba lépve, inter-, illetve multidiszciplináris vonatkozásban is kiemelt fontosságú témakörnek számít a hazai és nemzetközi tudományos diskurzusban is. A vállalkozás fogalma egyesíti a vállalkozások vezetéséhez, illetve működéséhez kapcsolódó ismereteket, tudást, valamint a vállalkozások indításához, az innovációhoz szükséges kompetenciákat és képességeket, a „vállalkozói szellemnek” hívott attitűdöt. A Vezetéstudomány jelen tematikus számának tanulmányai az innováció és a vállalkozás témakörével, valamint ezek kapcsolódási pontjaival foglalkoznak, az innovációt kreatív problémamegoldásként, a vállalkozást pedig a kreativitást és az innovációt piaci lehetőségek kiaknázására, piaci szükségletek kielégítésére vonatkozó tudatos és szisztematikus alkalmazásként értelmezve. A tematikus szám hat tanulmányt tartalmaz e tág és multidiszciplináris megközelítés értékeit szem előtt tartva.

A tematikus szám első két tanulmánya innovációelméleti szempontból napjaink egyik legizgalmasabb témakörét, a fenntartható energiagazdálkodás és az innovációs potenciál kérdéskörét veszi górcső alá.

Virág Attila filozofikus szemléletű művében az energiamegtérülési mutató (EROI, Energy Return On Investment) szemüvegén keresztül tanulmányozta az energiaátmenet kérdését, és kiemelte az energiaintenzitás csökkentését, illetve az energiahatékonyság növekedését szolgáló, a rezilienciát támogató kreatív és innovatív megoldások szükségességét.

Pintér Éva és Herczeg Balázs a szisztematikus irodalomkutatás módszerét alkalmazva elemezték a fenntartható energiagazdálkodás és az azt támogató innovatív megoldások témakörében megjelentetett nemzetközi tudományos folyóiratok publikációit, kitérve az energia-trilemma és az energiaátmenet aspektusaira és összefüggéseire, azok mérési lehetőségeire, felhívva a figyelmet a GreenTech, CleanTech innovatív megoldások jelentőségére.

A tematikus szám harmadik tanulmánya a fókusz a gazdaságban jelentős szerepet betöltő családi vállalkozásokra helyezi. A családi vállalatok vizsgálata nem csupán népszerű, de szükségszerű is, hiszen nagymértékben járulnak hozzá a foglalkoztatáshoz és a GDP-hez, miközben a családi vállalatok alacsony részaránya éli túl az első generációváltást.

Szennay Áron és Csákné Dr. Filep Judit a KKV-k családisága, exportaktivitása és innovativitása között fennálló kapcsolatot vizsgálták a hazai kis- és közepes vállalkozások 2017., 2020., illetve 2022. évi, reprezentatív mintáján végzett kérdőíves felméréssel. Elvégzett elemzéseik alapján beigazolódott, hogy az exporttevékenységet is végző vállalkozások nagyobb eséllyel bocsátkoztak innovációs aktivitásba, mint az exporttevékenységgel nem jellemezhető társaik. Ugyanakkor a lefolytatott vizsgálat nem támasztotta alá a vállalkozások családisága és innovációs aktivitása közötti kapcsolatot, míg a családiság és az exportaktivitás közötti kapcsolat tekintetében vegyes képet mutatott.

A technológiai innovációk sikerességének meghatározó tényezője az újítások felhasználók általi fogadtatása, elfogadása, valamint az újításokhoz kapcsolódó ismeretek és tudás folyamatos fejlesztése. A diffúzió és a diffúziót támogató tudásmenedzsment e tématerületeinek égisze alá sorolható a tematikus szám negyedik, ötödik és hatodik tanulmánya.

Nagy-Borsy Viktor cikkében a rendelkezésre álló hazai statisztikai adatok alapján a Bass-féle diffúziós modellt alkalmazva vizsgálta meg a felhő alapú technológia hazai KKV-szektorbeli diffúzióját. A szerző a modellépítés és -elemzés eredményeként arra a megállapításra jutott, hogy habár a felhő alapú technológiák alkalmazása a rendelkezésre álló szakirodalmi források alapján különösen jól illeszkedik a KKV-szektor specialitásaihoz, annak hazai szektorbeli használata a tapasztalható növekedés ellenére is jelentősen elmarad a nagyvállalatokétól. A szerző által felépített modell szerint a felhő alapú technológia késői többség általi alkalmazása és a lemaradók technológiai átvétele a középvállalkozások esetén várhatóan 2033-ra, a kisvállalkozások esetén pedig 2043-ra valósul meg.

Nur Syuhaini és Berényi László tanulmányukban az e-kormányzási fejlesztések kihívásaival foglalkoztak, és kérdőíves felmérés segítségével vizsgálták a malajziai önkormányzatok példáján egy általános e-kormányzási rendszer (e-PBT) felhasználók általi elfogadását. Az UAT és DeLone-McLean modelleken alapuló vizsgálataik alapján arra a következtetésre jutottak, hogy habár a rendszert használó alkalmazottak körében az életkor növekedésével a rendszerrel szembeni elégedettség javulása mutatható ki, sajnálatos módon ennek ellenkezője igaz a válaszadók munkatapasztalatának emelkedése esetén. Érdekes eredmény továbbá, hogy a kisebb önkormányzatok dolgozóit magasabb elégedettség jellemzi az e-kormányzási rendszerrel szemben, mely a jövőbeli fejlesztési törekvések számára hasznos inputként szolgálhat.

Csiszárík-Kocsir Ágnes, Varga János és Bagó Péter a pénzügyi innovációk és technológiai fejlesztések kontextusában a pénzügyi kultúra és a pénzügyi tudatosság fogalmi rendszerét járták körbe, és tanulmányukban a pénzügyi tudás és ismeretek szerepét vizsgálták a szubjektíven érzékelt takarékosági és megfontoltsági jellemzők mentén egy hazai nem reprezentatív kérdőíves felmérés alapján. A lefolytatott elemzések előtérbe hozták, hogy a válaszadók a pénzügyi ismeretek szerepét elsősorban a pénzügyi lehetőségek kiaknázásában, a tudatosabb pénzügyi döntések meghozatalában, valamint a felelőtlen pénzügyi döntések elkerülésében látják, és minél inkább megfontoltnak, vagy takarékosnak érzik magukat a megkérdezett egyének, annál tudatosabbak pénzügyi téren is.

Deutsch Nikolett, vendégszerkesztő